

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christen Ness, 4817351
Marte Kari Huse, 62551092

Kostnadsoversikt kommuner i Innlandet- ekstremværet "Hans"

Statsforvalteren i Innlandet viser til brev av 19. september om skjønnsmidler til uforutsette hendelser i 2023.

Innlandet ble som departementet er klar over, hardt rammet av ekstremværet «Hans» med flom i vassdragene, skred og avfall på avveie. Andre hendelser i 2023 før og etter ekstremværet er inkludert i tallene under. Det er ikke skilt mellom når hendelsene fant sted. Det er få kommuner som har gjort dette da tiden frem til 30. september ble for knapp. De vil bli bedt om å spesifisere disse hendelsene i søknadene om skjønnsmidler.

29 kommuner i Innlandet har levert inn grove anslag på kostnader knyttet til uforutsette hendelser i 2023. Kostnadsanslagene vi har mottatt har ulikt presisjonsnivå. Det er knyttet stor usikkerhet til tallene, da kommunene fremdeles ikke har oversikt over skadeomfang eller total kostnad til fristen. Totalt er det anslått skader, standardheving og opprydding for til sammen oppunder 710 mill. kr. Fra dette beløpet skal det trukkes ut 32 mill. kr, som er egenandeler til NVE. Av den gjenstående kostnaden på 680 mill. kr utgjør gjenoppretting ca. 630 mill. kr.

Anslaget knytter seg først og fremst til skader på kommunal infrastruktur som veier, bruer og vann/avløp (VA) samt sikringstiltak før, under og etter ekstremværet. Enkelte kommuner har skader på kulturminner. I anslaget inngår også uavklart kostnadsdekning der forsikringsselskap kan dekke hele eller deler av kostnadene. Dette utgjør ca. 40 mill. kr. Når søknadene blir sendt oss vil flere av disse forholdene være avklart. Her inngår blant annet en skole som må relokaliseres pga. grunnvann som trenger inn i kjelleren ved høy vannstand i vassdraget. Ved fremtidige flommer vil grunnvannet stige som i år, uten mulighet for kommunen til å forebygge dette. Det er derfor ikke forsvarlig å opprettholde lokaliseringen der den nå er. Relokaliseringen vil koste ca. 90 mill. kr. Forsikringen dekker 30 mill. kr, og det er nødvendig med ekstra finansiering over skjønnsmidlene for å dekke det resterende beløpet for å unngå fremtidige hendelser.

Standardheving utgjør 37 mill. kr. Disse kostnadene er i all hovedsak knyttet til flom- og rasforebyggende tiltak på veier, oppgradering av stikkrenner og VA anlegg.

Få kommuner har anslag på hva opprydding kan komme til å koste. Spesielt i vassdragene vil det til våren kunne komme frem forurensende materiale og avfall som kommunene er lovpålagt å fjerne. Her forventer vi et høyere anslag i søknadene. I anslaget per 30. september utgjør dette 12 mill. kr. To kommuner har også rapportert om inntektstap på grunn av skader på sitt kulturbygg. Disse inngår ikke i totalbeløpet på 710 mill. kr.

Tabell 1: Bruttokostnader fordelt på område og år (tall i mill. kr).

Totalt			Gjenoppretting			Standardheving		Opprydding		Tapt inntekt	Uavklart forsikring/NVE	
2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2023	2024	2023	2023	2024
375	247	86	341	232	86	27	11	8	4	4	72	

Fordelingen av kostnadene per år er ikke gjennomført av alle kommunene, til det har tiden vært for knapp. Når søknadene kommer inn, vil denne fordelingen være klar.

Egenandeler

Ekstremværet vil påføre de mest berørte kommunene store egenandeler, både flomforebygging (NVE) og skjønnsmidler krever en kommunal egenandel. Kommunene har i tillegg måtte omdisponere ressurser og legge til side ordinære oppgaver for å håndtere hendelsen. Bistand til egne innbyggere både underveis og i etterkant av hendelsen, f.eks å håndtere store mengder søknader om naturskadeerstatning, er også et stort løft for kommunene. Totalt vil egenandelene til KDD for de kommunene som er rammet utgjøre 53 mill. kr, som blir en tilleggsbelastning til en ekstraordinær situasjon samtidig som de skal opprettholde ordinær drift.

Egenandeler til NVE utgjør 32 mill. kr. Det er tre kommuner som har oppgitt beløp på dette. Vi antar at dette beløpet kan øke når kommunenes søknader kommer til oss, da det er flere som har vært i kontakt med NVE om oppretting og styrking av flomvern. Av de tre kommunene er det en som har estimert en egenandel på 27 mill. kr.

Totalt vil kommunene stå overfor en egenandel på til sammen 80 mill. kr.

Vi mener at departementene i denne situasjonen bør vurdere å redusere kravene til egenandel fra kommunen eventuelt gi rom for at vi kan dekke deler av disse med våre avsatte skjønnsmidler. I 2013 ble egenandelen på flomtiltak redusert til 5%, jf [Prop. 189 S \(2012–2013\)](#), [Endringer i statsbudsjettet 2013 under Olje- og energidepartementet \(flommen på Østlandet mai 2013\)](#), kap 2. En tilsvarende ordning bør kunne etableres også for 2023.

Flere kommuner har fordelt sine kostnader over flere år. Vi ser at enkelte av disse kommer under terskelverdien på 500 kr det enkelte år. For disse kommunene anbefaler vi at departementet behandler kostnadene under ett slik at det blir totalbelastningen som legges til grunn for tildeling av skjønnsmidlene.

Egne avsatte skjønnsmidler

Statsforvalteren i Innlandet satt av 7,9 mill. kr til uforutsette hendelser i 2023. Disse midlene vil bli benyttet til å kompensere de kommunene som ble hardest rammet av ekstremværet. Endelig fordeling vil vi komme tilbake til innen fristen 4. desember.

Skadeomfanget og merbelastningen på kommunene som følge av ekstremværet, gjør at vi ser et stort behov for å ytterligere kunne kompensere kommunene for den ekstrabelastningen de har stått i og står overfor.

For 2023 og 2024 bør derfor skjønnsmidlene vi disponerer styrkes, da kommunene ikke har oversikt over kostnadene knyttet til opprydding i vassdragene per nå. Noe avfall som ligger langs breddene i vassdragene har blitt ryddet, men flere avventer dette arbeidet til våren 2024. Først da vil omfanget av forurensingen bli synliggjort, og behovet for oppryddingen klarlagt. Basert på erfaringen med oppryddingen av forurensende avfall som Kystdirektoratet gjennomførte, antar vi det vil kreve en betydelig innsats av mannskap og utstyr til å rydde, frakte og deponere avfallet.

Flere kommuner rapporterer også en økt belastning på administrative ressurser som følge av innrapporterte skader på privat grunn, jf. det som er sagt over.

Avslutning

Regjeringen har overfor kommunene meddelt at de ikke skal stå alene i denne situasjonen, og mange har oppfattet det som en statlig forpliktelse til å dekke mer enn det som er vanlig i en situasjon med mindre uforutsette hendelser. Det ligger derfor en forventning om å få dekket et større beløp enn det retningslinjene for skjønnsmidlene tilsier. Over har vi vist at kommunenes egenandeler utgjør til sammen 80 mill. kr. For flere kommuner utgjør egenandelen et stort beløp i en allerede krevende situasjon.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum (e.f.)
kommunal- og samordningsdirektør

Christen Ness
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Oversikt over kommunenes kostnader fordelt på år (alle tall i hele 1 000 kr)

Kommune	2023	2024	2025	Egenandel NVE	Netto kostnad
Dovre	2 700	6 700			9 400
Øyer	300				300
Skjåk	2 200			2 100	100
Sør-Aurdal	3 900	64 700			68 600
Vang	5 300	2 000			7 300
Lom	6 000				6 000
Vågå	4 500	2 500			7 000
Sel	19 200	39 400			58 600
Nord-Aurdal	15 000				15 000
Gausdal	18 400	16 000			34 400
Ringsaker	2 400				2 400
Gjøvik	14 000	22 000			36 000
Søndre Land	12 000	3 000			15 000
Sør-Fron	10 100				10 100
Ringebu	20 300				20 300
Nord-Fron	27 200			3 500	23 700
Åmot	3 400	600			4 000
Vestre Toten	5 000	6 000			11 000
Vestre Slidre	300				300
Gran	56 100	64 800	83 600		204 500
Østre Toten	47 300	4 000			51 300
Øystre Slidre	4 000				4 000
Alvdal	100				100
Nordre Land	54 700			26 800	27 900
Lesja	800				800
Rendalen	800				800
Lillehammer	25 900				25 900
Hamar	12 500				12 500
Våler	1 700	15 400	2 700		19 800
SUM	376 100	247 100	86 300	32 400	677 100

Kopi til:

Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10	2890	ETNEDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gjøvik kommune	Postboks 630	2810	GJØVIK
Gran kommune	Postboks 41	2714	JAREN
Lesja kommune	Postboks 53	2671	LESJA
Lom kommune	Sognefjellsvegen 6	2686	LOM
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRÅ
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Ringebu kommune	Hanstadgate 4	2630	RINGEBU
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Skjåk kommune	Moavegen 30	2690	SKJÅK
Søndre Land kommune	Hovsbakken 1	2860	HOV
Sør-Aurdal kommune	Tingvollbakkin 15	2930	BAGN
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	VANG I VALDRES
Vestre Slidre kommune	Slidrevegen 16	2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune	Postboks 84	2831	RAUFOSS
Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	VÅGÅ
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øyer kommune	Postboks 4	2637	ØYER
Øystre Slidre kommune	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Eidskog kommune	Postboks 94	2231	SKOTTERUD
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	ENGERDAL
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Grue kommune	Postboks 94	2261	KIRKENÆR
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Kongsvinger kommune	Postboks 900	2226	KONGSVINGER
Løten kommune	Postboks 113	2341	LØTEN
Nord-Odal kommune	Herredsvegen 2	2120	SAGSTUA
Os kommune	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2484	RENDALEN
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Sør-Odal kommune	Øgardsvegen 2	2100	SKARNES
Tolga kommune	Brugata 38	2540	TOLGA
Trysil kommune	Postboks 200	2421	TRYSIL
Tynset kommune	Torvgata 1	2500	TYNSET
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åmot kommune	Postboks 65	2451	RENA
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA